

Ponowne uderzenie w obronność Europy: Chiny odpowiadają na 21. pakiet sankcji UE na Rosję

Paulina Uznańska

24 lipca Ministerstwo Handlu ChRL (MOFCOM) dodało 14 unijnych podmiotów do listy ograniczeń eksportowych (de facto listy sankcyjnej), zabraniających dostarczania im produktów podwójnego zastosowania. Wśród nich dwa pochodzą z Polski: Politechnika Wrocławska i Vigo Photonics. Na liście znalazły się też przedsiębiorstwa niemieckie (w tym Rheinmetall AG), czeskie (Tatra Trucks), włoskie, francuskie, litewskie, holenderskie i bułgarskie. Wszystkie wywodzą się z sektorów ważnych dla bezpieczeństwa narodowego, m.in. przemysłu zbrojeniowego, dronowego, a także fotoniki i półprzewodników, laserów oraz technologii morskich. Na mocy tej decyzji firmy chińskie i zagraniczne (wykorzystujące komponenty z ChRL) są zobowiązane do natychmiastowego wstrzymania dostaw produktów podwójnego zastosowania do wskazanych na liście podmiotów oraz do zaniechania z nimi wszelkich transakcji dotyczących tego typu towarów.

Działania Chin stanowią odwet za 21. pakiet sankcji na Rosję przyjęty dzień wcześniej przez UE, w ramach którego za wspieranie rosyjskiego wysiłku wojennego restrykcjami objęto 14 przedsiębiorstw z ChRL i Hongkongu. Uzasadniając swój ruch, Pekin wskazuje bezpośrednio na sankcje UE, a także – zgodnie z wcześniejszą praktyką – powołuje się na względy bezpieczeństwa narodowego i interes Chin oraz międzynarodowe zobowiązania w zakresie zapobiegania rozprzestrzenianiu broni. Posunięcie Pekinu sygnalizuje gotowość do dalszego wspierania Moskwy oraz podnoszenia kosztów, jakie UE musiałaby ponieść za wywieranie na Chiny presji w tej sprawie. Świadczy również o rosnącej asertywności ChRL wobec UE i chęci zademonstrowania siły przed planowanym na jesień przyjęciem przez Komisję Europejską uderzających w Chiny nowych instrumentów ochrony wspólnego rynku.

Komentarz

- **Reakcja ChRL na 21. pakiet sankcji UE wobec Rosji jest bezprecedensowo szybka i zdecydowana.** Wpisanie przez MOFCOM 14 podmiotów z UE na „czarną listę” objętą ograniczeniami eksportowymi już dzień po nałożeniu przez Unię sankcji na 14 podmiotów z ChRL i Hongkongu miało podkreślić gotowość Pekinu do udzielania szybkiej i symetrycznej odpowiedzi na poczynania Brukseli (zob. [Dwudziesty pierwszy pakiet sankcji UE na Rosję: partykularne interesy osłabiają siłę restrykcji](#)). W przeszłości w ramach reakcji na unijne pakiety sankcyjne Chiny ograniczały swoje działania jedynie do sektora bankowego (nakładając restrykcje na dwa litewskie banki) oraz karały wybrane przedsiębiorstwa (powołując się na ich udział w sprzedaży broni Tajwanowi, a nie na posunięcia UE). Ponadto nieformalnymi kanałami dyplomaci z ChRL przekonywali

przedstawiciele UE, że Pekin sam dopilnuje, aby chińskie przedsiębiorstwa łamiące unijne sankcje na Rosję zaprzestały takich praktyk – zapowiedzi te miały jednak charakter taktyczny i nie doprowadziły do trwałego ograniczenia współpracy tych firm z Rosją.

- **Odpowiedź Pekinu stanowi kolejny element działań chińskich, które mogą utrudnić modernizację sił zbrojnych państw NATO.** Dobór 14 podmiotów objętych restrykcjami wskazuje, że celowo wybrano jednostki o znaczeniu strategicznym dla europejskiego sektora obronnego oraz powiązanych z nim łańcuchów dostaw. Podobnie od 2025 r. Chiny ograniczają eksport metali ziem rzadkich i magnezów trwałych, kluczowych m.in. dla sektora zbrojeniowego, nie wydając licencji na ich sprzedaż do firm z sektora obronności. Jednocześnie Pekin spowalnia rozwijanie alternatywnych łańcuchów dostaw poprzez zawężenie dostępu do chińskich technologii, know-how i komponentów (zob. [Cios w europejską obronność: Chiny zaostrzają kontrolę eksportu produktów strategicznych](#)).
- **Ruch Pekinu ma osłabić w UE wolę polityczną przyjęcia nowych narzędzi ochrony wspólnego rynku.** W czerwcu Rada Europejska udzieliła Komisji Europejskiej mandatu do ich przygotowania, by odpowiedzieć na negatywne skutki chińskiej presji przemysłowej. Obecnie Pekin prowadzi nieformalną kampanię nakierowaną na ograniczenie zakresu planowanych regulacji i pogłębienie podziałów wewnątrz UE. Podobne działania Chiny podejmowały z sukcesem w przeszłości. Przykładowo za pomocą presji dyplomatycznej i gospodarczej starały się rozbijać jedność państw członkowskich – m.in. skutecznie zniechęciły Niemcy do poparcia ceł na chińskie pojazdy elektryczne (zob. [Strach przed retorsjami: Niemcy wobec karnych ceł na auta elektryczne z Chin](#)). Wobec zapowiadanych na jesień inicjatyw Komisji Europejskiej – wrześniowego orędzia o stanie Unii oraz przedstawienia jesienią nowych instrumentów – Pekin prowadzi nieformalną kampanię nacisku na państwa członkowskie, przestrzegając przed konsekwencjami przyjęcia rozwiązań uderzających w chińskie interesy.